

Heimans en Thijsse Stichting

natuurbeleving natuurstudie natuurbehoud natuureducatie

Van het bestuur

Mijn kennis van de natuur(bescherming) is dit jaar weer verder toegenomen. Maar ook de realisatie dat er nog veel te ontdekken, te leren en te communiceren is. En wat nemen we van die kennis mee in de keuzes die we nu en in de toekomst maken? Bij de keuzes die het bestuur gaat maken zullen we dankbaar gebruik maken van de ervaring van ons nieuwe bestuurslid

Anneke Groen. Anneke is erfgoed-specialist met als specialisatie natuurlijke historie. Ze is conservator bij de Speciale Collecties van Wageningen University & Research. Welkom!

Arnold van Vliet, voorzitter

**Nieuwsbrief 65
December 2023**

Heimans en Thijsse Prijs 2023 voor Aaf Verkade

Op 18 november is de Heimans en Thijsse Prijs 2023 uitgereikt aan Aaf Verkade. Zij zet zich al sinds 1999 in voor het wekken van belangstelling voor natuur, natuurstudie en natuurbescherming. Deze 'stads-snorkelaar' van Leiden geeft met onnavolgbaar enthousiasme en passie bekendheid aan de onderwaterwereld van de stadswateren.

De jury (vertegenwoordigers van de Heimans en Thijsse Stichting, KNNV en IVN) heeft Aaf de prijs toegekend vanwege haar toewijding en bijzondere aanpak. Ze staat daarmee in de traditie van Heimans en Thijsse, ruim honderd jaar geleden. Zij opent vensters naar de vrijwel onzichtbare en onbekende onderwaterwereld en maakt deze voor

velen van dichtbij beleefbaar. Haar werk heeft uitstraling, is grensverleggend en vernieuwend en heeft een lange geldigheids-waarde. Aaf weet nieuwe doelgroepen en een nieuw publiek te inspireren.

www.stadsgrachten.nl/;
<https://onderwaterinleiden.nl>

Heimans en Thijsse Symposium 2023

Leidt meer kennis van de geschiedenis tot een succesvollere natuurbescherming?

Een betere kennis van de geschiedenis van natuur en natuurbescherming in Nederland was een centraal thema bij dit symposium. Met de gedachte dat een betere kennis van die geschiedenis zou kunnen leiden tot een succesvollere natuurbescherming in de toekomst.

Jan Luiten van Zanden opende het symposium. Hij illustreerde dat historici zich niet om de natuur bekommeren, maar zich alleen interesseren in het welbevinden van de mens. Nu constateren we dat die natuur wel degelijk voor ons van belang is en dat we daar beter mee om moeten gaan. Biodiversiteit is daarbij een goede maat voor het 'welzijn van de aarde' en om de ontwikkelingen in de gaten te houden.

Diverse sprekers illustreerden dat er sprake was van een omgang met de natuur in het verleden, die we ons nu eigenlijk niet meer voor kunnen stellen. Er wordt wel eens gezegd dat Nederland in de 20^e eeuw grondig op de schop is gegaan maar in de eeuwen daarvoor was dat niet minder het geval. Sander Govaerts liet dat met voorbeelden uit de Gouden Eeuw ook duidelijk zien. De voordrachten illustreerden dat we eigenlijk de natuur van vroeger maar slecht kennen. Dat geldt eveneens voor de rol van de natuurbescherming bij grote ingrepen in het landschap van de vorige eeuw.

Foto's Meyltje
van Aalst

Heimans en Thijsse Stichting

Het doel van de Heimans en Thijsse Stichting is het draagvlak voor natuurstudie, natuurbehoud en natuureducatie te versterken. Dit doen we door de toekenning van de Heimans en Thijsse Prijs, het organiseren van activiteiten en het uitgeven van deze nieuwsbrief. De Stichting beheert historisch materiaal en een bibliotheek.

Het shifting baseline syndroom kwam daarbij ook diverse malen ter sprake. Elke generatie heeft zijn eigen beeld op het verleden, en dat beeld schuift in de tijd steeds op.

De geschiedenis kan ons helpen om onze blik op de natuur te verruimen. Een voorbeeld van een actuele blinde vlek is de beperkte aandacht die op dit moment uitgaat naar de natuur onder water in bijvoorbeeld de Noordzee. Vergelijk die aandacht eens met de aandacht voor het kappen van bossen. Marc Argeloo beargumenteerde dat de belangstelling voor natuurbescherming nog tot te weinig groepen mensen is beperkt.

Henny van der Windt gaf in zijn slotverhaal aan dat er veel oorzaken voor veranderingen zijn in de inzet voor natuurbescherming. Dat de samenkomst van diverse oorzaken daarbij kan leiden tot kantelpunten. Hij destilleert daar ook een aantal lessen uit voor de toekomst. Zo moet de natuurbescherming beter leren om coalities te sluiten, nieuwe organisatievormen soms te omarmen, de doelen soms aan te passen, beter zichtbaar en niet te braaf zijn.

Heimans en Thijssse bibliotheek

Het afgelopen jaar is een collectieprofiel opgesteld om een beter stuur te kunnen zetten op onze collectie, dus ook op aan te nemen of juist af te stoten boeken. Om daar verder invulling aan te geven is onlangs een bibliotheekcommissie ingesteld. Een greep uit de bezigheden en plannen: nieuwe catalogussoftware, afstoten van een deel van de boeken, een thematische opstelling van de boeken in de bibliotheek. De commissie is er voortvarend aan begonnen maar het is heel veel werk. Extra vrijwilligers zijn zeer welkom!

Heimans Diorama

Tot 2021 was het duinlandschap van het Heimans Diorama te zien in Artis. Omdat in het diorama asbest was aangetroffen, moest het worden verwijderd. Daarvóór is door Mickel van Leeuwen in woord en beeld vastgelegd hoe het duinlandschap is opgebouwd. Het doek is onder geconditioneerde omstandigheden tegen hoge kosten opgeslagen. Bij diverse musea en archieven is naar een alternatieve opslagmogelijkheid gezocht. Alleen het Amsterdam Museum had belangstelling, maar wegens een verbouwing was er helaas geen ruimte. De Heimans en Thijssse Stichting zoekt, in samenwerking met Artis, naar mogelijkheden om in de toekomst, in aangepaste vorm, het diorama weer in ere te herstellen.

De kunstenaar Vera Mennens bereidt een video-essay voor waarin de focus zal liggen op hoe

onze relatie met 'natuur' in de laatste eeuw is veranderd en waarom een nieuw perspectief de toekomstige relatie kan helpen bepalen en veranderen in de positieve zin. Door het visueel bijeenbrengen van de natuurhistorische collecties van de Heimans en Thijssse Stichting wordt de herinnering aan en de betekenis van het Heimans Diorama in ere hersteld.

De kosten voor de inventarisatie van het duinlandschap en het doek komen uit op zo'n €12.000. Wij en Artis stellen het zeer op prijs stellen als u een donatie kunt doen om deze kosten te dekken (NL05TRIO 0320096262 t.n.v. Heimans en Thijssse Stichting, o.v.v. Diorama).

Jaarvergadering 2024

Op zaterdag 16 maart 2024 (14.00-15.30) is de jaarvergadering. Deze is toegankelijk voor donateurs na opgave bij de secretaris (www.heimansenthijsssestichting.nl/contact/). Vooraf vindt een boekenmarkt plaats; nadere info volgt t.z.t. op de website.

Heimans en Thijssse Stichting

Secretariaat, Bibliotheek en Archief
Hugo de Vries Centrum
Plantage Middenlaan 2c
1018 DD Amsterdam
Email: info@heimansenthijsssestichting.nl

Bezoek ons op het web!
www.heimansenthijsssestichting.nl

Openingstijden bibliotheek en archief

De bibliotheek is toegankelijk op vrijdag van 10.00 – 16.00 uur en op afspraak. Het boeken- en tijdschriftenbestand is digitaal te raadplegen (zie onze website). Het archief is ter inzage in de studiezaal van het Allard Pierson - Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam, Oude Turfmarkt 129, Amsterdam, en deels op ons adres op de Plantage Middenlaan 2c, Amsterdam. U kunt het register op de archiefstukken inzien via onze website (onder het kopje Collectie resp. Archief) of via de website van het Allard Pierson. Via deze laatste website kunt u archiefstukken aanvragen en inzien in de studiezaal van het Allard Pierson.

Donateurs

U kunt ons steunen door u als donateur te melden via onze website. De minimale bijdrage per jaar is € 27,50 (studenten € 15,00) en instellingen € 90). Ons rekeningnummer is NL05 TRIO 0320 0962 62 t.n.v. Heimans en Thijssse Stichting.

Giften en legaten

Voor giften en legaten kunt u contact opnemen via onze email. De Stichting is een culturele ANBI instelling.